

STREAB ALBA GEAMHRADH 2020

A wee trip to Scotland

Scottish Winter Climbing – The act of scraping your ice tools over snowed-up rock until they catch onto something, move up and repeat.

De Britten zijn al sinds het begin der tijden een dominante kracht in het alpinisme. We kennen allemaal wel klinkende namen als Edward Whymper, Chris Bonington, Alex MacIntyre, Tom Livingstone... met gedurfde "first ascents" over heel de wereld. Maar hoe kan dit? Zij bevinden zich nog verder van de Alpen dan wij... Niet evident!

Het antwoord is net zo simpel als bovenstaande definitie: die gekke Britten trekken in de winter massaal en met al hun ijsklimmateriaal naar het Noorden van hun eilandje om er in hun eigen miniatuur-versie van de Alpen te gaan klimmen op sneeuw, ijs, rots, bevroren turf en een mengeling van dit alles. Er heerst een strikte ethiek: de afzekering gebeurt met mobiele zekeringen, het klimmen is altijd "ground-up" en "onsight". Het wispelturige Schotse weer zorgt voor een bijkomende pikante toets en de condities zijn vaak heel vluchtig wegens de lage ligging en het maritieme klimaat.

Dit maakt het "Scottish Winter Climbing" en de bergsporters die het beoefenen uniek.

De Schotse bergsportvereniging "Mountaineering Scotland" viert in 2020 zijn vijftigste verjaardag en nodigde ter gelegenheid hiervan drieëntwintig landen uit op "Streab Alba Geamhradh" of, vertaald vanuit het Gaelisch, "Scottish Winter Climbing Meet". Het doel: de promotie van "hun" vorm van bergsport. Onder de aanwezigen: Canada, Zuid-Korea, Zuid-Afrika, de VS, Zwitserland, Italië, ... en België! Ik, een echte "nice weather" ijsklimmer, mocht van 22 tot en met 29 februari ons land vertegenwoordigen op dit event. Met reeds 20 dagen aan de bijlen dit seizoen voelde ik me helemaal klaar voor dit nieuwe avontuur, maar was ik dat ook?

22 FEBRUARI – MODDER?

Zaterdag 22 februari, de dag start vroeg, want mijn vlucht naar Edinburgh vertrekt al om 8h30 in Amsterdam. Het is een spannende, turbulente vlucht. We zitten op dat moment nog volop in de naweeën van voorjaarsstormen Chiara, Dennis, ... Ons vliegtuig mist zijn eerste landingspoging en moet een extra rondje maken wegens een hevige regenbui boven Edinburgh. Maar goed, ik neem gewoon aan dat dit gunstige voortekenen zijn voor de condities "op de heuvel"? Het mag duidelijk zijn, op dat ogenblik wist ik totaal niet wat ik mocht verwachten. Dat is een raar gevoel voor iemand die altijd 100% op de hoogte probeert te zijn van de condities vooraleer hij vertrekt!

Een rit van 2,5 uur brengt mij en een Deense "collega" met dezelfde vlucht naar Aviemore in het Cairngorms National Park. We verblijven de eerste nacht in de jeugdherberg daar. Bij het binnenkomen zie ik in de droogruimte 2 paar bergschoenen staan... boordevol slijk! Tja, denk ik, dat wordt het dan: een weekje rolleballen in de modder... Ook een korte wandeling door een stukje natuurgebied stemt me nog niet al te hoopvol, nu hangen mijn schoenen ook al vol en we zijn nog niet eens begonnen! Komaan, positief blijven!

Gedurende de dag druppelen er steeds meer deelnemers binnen met wie ik kennis maak en ik probeer tevergeefs zo veel mogelijk namen te onthouden. Iets later krijgen we dan het opzet van "de Meet" te horen: we verblijven de komende week in verschillende hutten op verschillende locaties in Schotland. Het is een roulatiesysteem waarbij er 3 groepen van 20 man (10 guests en 10 hosts) doorschuiven van hut naar hut. Elke groep van 20 man bestaat uit kleinere groepjes van 4 personen die dan onderling teams van 2 vormen. Deze 2 teams klimmen steeds in hetzelfde gebied om een oogje in het zeil te houden op elkaar. Guests en Hosts maken kennis en de plannen voor de volgende dag worden gesmeed bij het avondmaal. Ons groepje bestaat uit Engelsman Kyle, Japanse Schot Masa, Kroaat Frano en ikzelf. Onze eerste hut ligt in Glencoe op 2,5h rijden van Aviemore. We beslissen om de volgende dag eerst in de Cairngorms te klimmen en 's avonds verder door te rijden.

23 FEBRUARI – SNEEUW EN IJS!

Eerste dag en al een "grasse matinée", dat doet pijn aan mijn ijsklimmershartje. Echter, de weg naar het Ski Centre, onze parking, zou 's avonds al volledig ondergesneeuwd zijn en deze moet nog vrijgemaakt worden (het gaat hier meer om drift-sneeuw dan verse sneeuw). We besloten daarom pas om zeven uur de wekker te zetten. De jeugdherberg, of toch iemand die minder goed overweg kan met een broodrooster, beslist daar anders over door het brandalarm te laten afgaan om 6:30!

Aangekomen aan het Ski Centre licht mijn hart op: geen modder, maar sneeuw, veel sneeuw! En in de verte de "Coire's" (uitspraak "corries") waar we gaan klimmen. Na een uurtje wandelen, staan we in Coire an t-Sneachda. Tijdens de aanloop wordt het weer grimmiger en eenmaal ter plaatse is het uitkijken dat het materiaal niet gaat vliegen! "We don't have good conditions today, but at least we have conditions!" Zo moet je het bekijken in Schotland.

Kyle wil vandaag de "Finger's ridge" doen, een esthetische route met relatief laag niveau (IV,5). De klim is een leuke introductie tot het graven naar tussenzekeringspunten, maar verder niet erg spannend. Het weer maakt de zaak wat specialer, het is alsof iemand continu in je oor staat te roepen!

Les 1: het maakt niet uit hoe hard je probeert, er zal op het einde van de dag een massa sneeuw in je rugzak zitten en alles is nat. De trend voor de komende week is gezet!

Les 2: leashes waarmee je de bijlen aan je gordel vast maakt zodat je ze niet kan laten vallen, zijn nuttig in Scottish Winter. Jawel, ik liet een bijl vallen op de Finger's Ridge en kon hem (gelukkig) vijftien meter lager recupereren.

Terug aan de auto drinken we een warme choco en rijden we vervolgens een heel eind naar de Lagangarbh hut in Glencoe. Dit witte hutje ligt aan de voet van de Buachaille Etive Mor of "The Buachaille" in de volksmond, Schotlands meest iconische berg! Normaal is deze hut onbemand, maar voor de gelegenheid is er een huttenwaard aanwezig die ons verwelkomt met een heerlijke maaltijd! Ook de rest van onze groep druppelt mondjesmaat binnen.

24 FEBRUARI – WIND!

Maandag 24 februari wordt al enkele dagen aangekondigd als "apocalyptisch". Gale force winds en veel verse sneeuw. Onze hosts waren voorzichtig en kozen de weinig ambitieuze North Ridge (IV,4) op de Buachaille. De aanloop is avontuurlijk, maar het klimmen is net iets meer dan geklauter. In dit weer moet het echter ook niet meer zijn. Tijdens de klim kan ik maar aan één ding denken: dit is echt niet normaal! Eens veilig beneden, rijden we via de beste pub van Schotland, de Clachaig Inn, terug naar de Lagangarbh hut. Franz, een Zwitser, geeft 's avonds een presentatie over een expeditie in Nepal en Poolse collega Wadim promoot het mixed klimmen in de Tatras. Onze groep begint steeds meer aan elkaar te hechten.

25 FEBRUARI – EEEEEEN... ACTIE!

Op 25 februari is het weer rustiger en trekken we naar Stob Coire Nan Lochan. Het is ongeveer één uur dertig aanlopen naar deze prachtige "cirque", een klein klimmersparadijs. Tijd om uit onze schulp te komen, vind ik en ik selecteer twee mogelijkheden die vlak naast elkaar liggen: Tilt (V,7) of The Chimney Route (VI,6). De ene technischer maar minder geëngageerd dan de andere. Beide routes liggen er goed bij, maar The Chimney Route zit zo vol ijs dat deze mijn voorkeur geniet. De eerste lengte is de hardste: steil met overhangen. Door de hoeveelheid ijs zijn goede tussenzekeringsen zeldzaam tot onbestaande. Echter, de Chimney Route zou zo niet heten als je jezelf niet continu als klemblok kan gebruiken, fair enough! Lengte twee is weer wat gemakkelijker en goed af te zekeren. Lengte drie is goed af te zekeren, maar ook weer behoorlijk technisch! Nog een korte uitklim en we zijn boven. Wat een prachtige route en een geslaagde dag! We eten die avond in de Clachaig Inn en rijden niet naar de voorziene hut, maar blijven vlakbij Fort William en de Ben Nevis slapen. Op deze manier hebben we een extra dag op "The Ben" en sparen we vijf uur rijden uit, een verstandige keuze. Verschillende andere teams doen hetzelfde.

"Het wispelturige Schotse weer zorgt voor een bijkomende pikante toets en de condities zijn vaak heel vluchtig wegens de lage ligging en het maritieme klimaat."

Les 3: lawines zijn een ding, ook in Schotland en hoewel het lawine advies goed was voor het gebied waar we waren, werd een cordée meer dan vijftig meter meegesleurd door een lawine. Zij kwamen twee minuten na ons en gebruikten het spoor dat ik gemaakt had... De sneeuw kwam uit een gully hogerop. Geen gekwetsten, maar toch wel even verschieten!

26 FEBRUARI – SCOTTISH ICE IS NOT WATER ICE

Woensdag en onze eerste dag op Ben Nevis. We lopen naar de CIC-hut en zetten tegen elf uur aan naar onze route van de dag. Gemini (VI,6) is een absolute klassieker die quasi nooit in conditie ligt, maar tijdens de aanloop konden we de eerste lengte duidelijk zien. Let's go! De eerste pitch bevindt zich in een overhangende diëdre gevuld met (niet al te veel) ijs. Kyle geeft deze lengte met plezier af en ik neem hem met plezier aan! Het ijs is echter moeilijk te lezen en wanneer ik met mijn bijlen uit de overhang kom, vind ik niet direct iets om ze in te plaatsen. Mijn voeten staan dan nog in de overhang. Geen idee wat er eerst weg was, maar plots stond (of eerder lag) ik weer naast Kyle... Hij kijkt me verschrikt aan. Het duurt even voor ik door heb wat er gebeurd is, mijn eerste ijsschroef heeft het niet gehouden, waardoor ik zo diep ben gevallen. Het touw zat achter mijn been waardoor ik ondersteboven ben neergekomen, met een perte-totale helm tot gevolg. Gelukkig lag er veel poedersneeuw onder de route! Je kan als eens pech/geluk hebben.

Ik haal de eerst geplaatste schroef nog terug en we gaan weer naar de hut. Het is nog maar half twee dus heb ik tijd genoeg om naar Fort William te lopen en terug te keren met een nieuwe helm.

Les 4: Schots ijs of sneeuw ijs is niet hetzelfde als Water Ice (WI) zoals we dat in de Alpen kennen. Het befrist allemaal in één keer en is een stuk minder betrouwbaar. Zowel mijn tools die plots vertrokken als de vijs die het niet hield, zijn hier het bewijs van. Een meer defensieve aanpak dringt zich op!

Het is onze eerste avond op de Ben Nevis en het is een echt voorrecht om in de CIC-hut te mogen slapen. In dit seizoen is de hut al minstens een jaar op voorhand volgeboekt. Het is normaal een onbemande hut/bivak, maar ter gelegenheid van de Meet zijn er drie mensen aanwezig om voor ons te koken. Er wordt zelfs glühwein geserveerd. Om een Britse Host te citeren: "This never happens!!!" Dit is een echt unicum. Die avond wordt onze groep ook een hecht geheel, iedereen kent nu iedereen en de sfeer is top.

27 FEBRUARI – WATERBOARDING

Vandaag graven we ons een weg naar de Minus-face. Ons doel: Minus One Gully (VI,6). Er is echter een misverstand, we staan daar met twee teams op hetzelfde moment... In andere gullies kan dit nog, maar Minus One heeft een stevige eerste lengte en dit betekent wachten... Lang wachten, we beslissen uiteindelijk één gully op te schuiven en doen Minus Two Gully (V,5). We klimmen ongeveer samen met Innes en Janos (Hongarije). Naarmate we hoger komen, wordt de spindrift erger en erger. In het midden van de vierde lengte kom ik tijdelijk tot stilstand. Sneeuw komt van boven dus in die richting kijken is soms moeilijk. In Schotland komt de sneeuw echter even goed langs onder, van links en van rechts. Ik zie niets en het is op bepaalde momenten zelfs moeilijk om te ademen.

Les 5: Scottish Winter Climbing is the closest you can get to drowning without being near liquid water...

Eenmaal boven op de graat is het weer zo afschuwelijk geworden dat we maar één ding willen en dat is om daar weg te zijn.

Innes beschrijft de situatie nadien zeer accuraat als "traumatic". Een perfect voorbeeld van "Type 2 Fun", want nadien kunnen we er natuurlijk smakelijk om lachen. Een efficiënte reeks rappels brengt ons snel weer naar beneden. De droogruimte van de CIC moet opnieuw zijn diensten bewijzen!

Zowel Kyle als Janos hadden het na vandaag gehad met de Schotse condities en besluiten de laatste dag in de hut te blijven. Dat komt in zekere zin goed uit, want zowel ik als Innes willen nog wel iets stevig doen, het klikte ook erg goed vandaag.

28 FEBRUARI –

YOU DON'T DECIDE WHAT YOU CLIMB, THE BEN DOES!

We staan de volgende dag vroeg op, want we moeten 's avonds nog terug in Aviemore geraken. Het wordt echter al snel duidelijk dat de hevige winden 's nachts niet erg gunstig zijn geweest voor het lawinegevaar. De berg staat ons alleen maar toe om een beperkt aantal routes op de Douglas Boulder veilig te bereiken. "Iets stevig" zit er niet meer in, maar we richten onze aandacht op Gutless (V, 5). Een goede keuze, we zijn de enigen en zitten volledig uit de wind. De route is blijkbaar nogal een "sandbag" (hard voor de graad): offwidth klimmen met crampons en bijlen, yes! Objectief gezien is de route inderdaad niet hard of technisch, maar het vraagt wel om het betere wurm-werk. "The key is to not get annoyed" geeft Innes me als advies voor lengte twee en drie (ik krijg beide "steutelpassages" cadeau). Ik geef toe, ik heb menigmaal mijn knieën gebruikt...

Tijdens de afdaling worden we letterlijk van de berg geblazen. We zouden niet in Schotland geweest zijn zonder een echte plensbui, die krijgen we er ook nog eens gratis bij!

'S Avonds is er een afscheidsfeest in Aviemore. We eten "Haggis with tatties and neeps", krijgen een overzicht van de afgelopen week en Guy Robertson, een Schotse Winter Climbing legende, geeft een presentatie. Hierna volgt nog een receptie. Een leuk einde van een prachtige week!

Les 6 & "for the record": haggis is erg lekker, maar je mag er niet te veel bij nadenken. Ik at het verschillende keren die week! De vegetarische variant is ook overal te verkrijgen.

29 FEBRUARI – HOME SWEET HOME?

Saturday, departure day.

Iedereen keert weer huiswaarts... Iedereen...?

De condities waren zeker winters de afgelopen week, maar verse sneeuwval en sterke winden zorgen daarom niet onmiddellijk voor ideale condities om te klimmen. Hier zou de komende week verandering in komen. Ik kan nog een weekje blijven en boek rap mijn vlucht om. Aan Britse klimpartners geen gebrek! Die week klim ik nog:

The Salmon's leap (VI,6) en Deer Hunter (V,6) in Torridon en The Melting Pot (V,7) in de Cairngorms met Masa.

Minus One Gully (VI,6) op Ben Nevis met Emily.

Gemini (VI,6) op Ben Nevis en Central Grooves (VII,7) in Stob Coire Nan Lochan met Innes.

Deze laatste twee routes zijn mijn absolute hoogtepunten van de hele trip. Gemini is een prachtige lijn met alpiene allures, we gaan tot op de top van de Ben Nevis met de "direct finish" op steil Schots bloemkolen-ijs en ik val niet opnieuw uit de eerste lengte. Central Grooves is volgens de topo een van de beste moderne mixed routes die Schotland te bieden heeft. Het is hard, met oppervlakkige hooks en torques, maar mijn god, dat is pas klimmen. Het klikt ook gewoon goed met Innes. We eindigen hierna nog éénmaal in de Clachaig Inn en dan is het avontuur voorbij.

Scotland, see you soon!

Een dikke pluim voor Mountaineering Scotland voor de organisatie van het wintertreffen. Dit kon echt niet beter: de communicatie, de catering, de organisatie van hutten, jeugdherberg en eindevent. Bedankt aan de Klim- en Bergsportfederatie en de Club Alpin Belge om mij ter gelegenheid van dit wintertreffen naar Schotland te laten gaan. Het was een buitenkans om kennis te maken met deze unieke vorm van klimmen. ▲

VOETNOOT QUOTATIES:

De moeilijkheidsgraad in het Winter Climbing wordt, in tegenstelling tot het gewone rotsklimmen, niet met één, maar wel met twee cijfers weergegeven. Het Romeinse cijfer is de algemene quotatie. Hierbij wordt rekening gehouden met het engagement, de mogelijkheid tot afzekering, de totale lengte van de route, ... Het Arabische cijfer geeft de zuiver technische moeilijkheidsgraad weer. Denk: "de grootte van de grepen". Zit de route vol "bakken" of zijn het allemaal "crimpers"? Als "vastelanders" hebben wij de neiging om vooral te kijken naar dit tweede cijfer, maar eigenlijk is de algemene quotatie de belangrijkste. Zonder goede tussenzekeringen, kan je namelijk nergens heen.

pagina 56-57: The Buachaille Etive Mor in volle glorie (Michael Hjorth)
pagina 58: Als levend klemblokje in de eerste lengte van The Chimney Route (Kyle Wood)
pagina 59: De cordée voor ons in de stevige eerste lengte van Minus One Gully
pagina 60: Innes in de eerste lengte van Central Grooves: hard, harder, hardst
pagina 61 links: tussen de vingers op Finger's Ridge (Kyle Wood)
pagina 61 boven: Aanloop naar de Douglas Boulder (Michael Hjorth)
pagina 61 onder: "genieten" van winterse condities met Kyle en Janos